

ΑΚΟΗ ΧΡΩΜΑΤΩΝ.

Δυνάμεθα να ακούσωμεν χρώματα; Μετα τής αΐτης ευκολίας ηδύνατο τις άντι πάσης αποκρίσεως ν' άντερωτήση: Δυνάμεθα να ίδωμεν ήχους; να δοφρανθώμεν σχήματα; Έν τούτοις με την πρώτην ήμών ερώτησιν δέν παίζομεν άλλα σπουδαιολογοΰμεν. Πράγματι υπάρχουν άνθρωποι, οΐτινες άντιλαμβάνονται έμμέσως διά τής άκοής χρωμάτων, οί όποιοι δηλαδή ακούοντες ήχόν τινα άντιλαμβάνονται συγχρόνως και τινος χρώματος παραγομένου έξ αυτού του ήχου. Τό φαινόμενον τούτο είναι λίαν άξιοθαύμαστον. Πρώ είκοσι περίπου έτών έτυχε να περιπατώ μετά τινος φίλου μου κατά τινα ώραίαν έαρινήν ήμέραν. "Οτε έπλησιάσαμεν εις μικρόν τι διάσος, εις του όποιου τά άκρα περιεφέροντο μεγάλα σμήνη στρουθιών τερπυζόντων και διαπληκτιζομένων, ο φίλος μου έσταμάτησεν αίφνης και με ήρώτησεν άν βλέπω καμμίαν μεταβολήν εις τον χρωματισμόν τής ατμοσφαιρας. Τώ απεκρίθην ότι ή ατμοσφαίρα, ο ουρανός και όλα τά άντικείμενα μοι παρουσιάζον την αυτην όψιν ως και πρότερον. „Παράδοξον!“ άπήντησεν ο φίλος μου, „εις έμε φαίνονται όλα τά άντικείμενα έροδινά, ή ατμοσφαίρα όλη μοι φαίνεται ροδόχρους, και σημείωσε έτι αυτη ήνε ή δευτέρα φορά σήμεραν όπου μοι παρουσιάζεται τό φαινόμενον τούτο.“ Και ύσφ περισσότερον έπλησιάζομεν προς την παλαιστραν των στρουθιών, τοσοΰτον έντονωτέρα και ζωηροτέρα εφαινετο εις τον φίλον μου ή μυστηριώδης εκείνη ροδινη απόχρωσις, ήτις όμως άμέσως εφανίσθη, μόλις τά κραυγάζοντα στίφη των στρουθιών άπεμακρύνθησαν άφ' ήμών και περιέβαλεν ήμάς ή προτέρα παντελής ήρεμία. Προσεπαθήσαμεν να εξηγήσωμεν τό παράδοξον τούτο φαινόμενον κατά διαφόρους τρόπους: μόνον ή ιδέα του να συσχετίσωμεν αυτό μετά τής άκοής, δέν έπήλθεν εις τον νοΰν μας.

Κύριος οΐδε πόσοι άλλοι άνθρωποι έπαδον τό αυτό χωρίς να σκεφθώσιν ότι ή αιτία του φαινομένου ήσαν οί ήχοι, τους όποιους ήκουον συγχρόνως. Και όμως τά φαινόμενα ταΰτα δέν θα είναι βεβαίως πολύ σπάνια, καθότι κατά τά τελευταία ταΰτα έτη, άφ' ότου και ή έπιστήμη ήρξατο να εφιστά την προσοχήν της εις αυτά, εγένοντο πλείσται παρατηρήσεις όμοίων φαινομένων.

Ο καθηγητής Lauret εν Μομπελιέρω αναφέρει πολλάς περιπτώσεις λίαν αξιοπεριεργους. Έν μιξ έξ αυτών πρόκειται περί τινος πρώην αξιωματικού πεντηκονταετούς την ήλικίαν, εις τον όποϊόν παρουσιάζεται ευκρινέστατα τό φαινόμενον τούτο του στενοτάτου συνδέσμου μεταξύ άκοής και όράσεως. Η δια τής άκοής άντίληψις ένός ήχου προξενεί εις αυτόν άμέσως την δια τής όράσεως άντίληψιν ένός χρώματος, και ως έπι τό πλείστον κερωματισμένης εικόνας, ήτις δια τον αυτών τόνον δεικνύει σταθερώς τό αυτό σχήμα και την αυτην έκταση, αλλά μεταβαλλομένων των τόνων μεταβάλλεται και αυτη. Έκαστος λοιπόν ήχος παρουσιάζει εις αυτόν ιδιαίτερον χρώμα.

Τήν ζωηροτάτην φωτεινήν έντύπωσιν προξενεί εις τον άνθρωπον τούτον ή προφορά των φωνηέντων, ένω άπ' έναντίας τά σύμφωνα ουδεμίαν χρώματος άντίληψιν παράγουσιν εις αυτόν, έκτός των συμφώνων π και η εις τό τέλος τής λέξεως, άτινα καθιστώσιν υσθενεστέρα την χροιάν, την παραγομένην υπό των προηγούμενων φωνηέντων. Έκτός δε τούτου τό ποιόν τής φωνής έκάστου άνθρώπου προξενεί εις αυτόν έκάστου την

αίσθησιν ιδιαίτερου τινός μονοτόνου χρωματισμού, καθ' όν τό εις έκαστον φωνήεν ιδιάζον χρώμα τοσοΰτον ευκρινέστερον παρουσιάζεται, ύσφ περισσότερον εφιστά την προσοχήν του εις τους ήχους των φωνηέντων τούτων. "Οσον άφορά τους μουσικούς τόνους, τά ύπ' αυτών παραγομένα χρώματα μεταβάλλονται αναλόγως του ύψους των τόνων τούτων, οΰτως ώστε οί χαμηλοί είτε βαθείς τόνοι παράγουσιν εις αυτών χρώμα βαδύ καστανόχρου, οί μεσαίοι κίτρινον, και οί όξείς είτε ύψηλοί τόνοι ώχρόν κίτρινον τό όποϊόν δύναται να φθάση μέχρις έντελους λευκότητος.

Έν γένει δε ή μεταξύ τής άκοής και τής όράσεως σχέσις παρά τή άνθρώπιω τούτῳ ήνε τόσον στενή, ώστε ή ελαχίστη διαφορά περι τό ποιόν του ήχου των διαφόρων μουσικιών όργάνων συνεπάγεται και αναλόγως λεπτοτάτας διαφοράς των χρωμάτων. Είνε δε περίεργον ότι και ή σύζυγος του έξιωματικού εκείνου παρουσιάζει τό αυτό φαινόμενον τής έμμέσου άντιλήψεως χρωμάτων δια τής άκοής, όχι όμως τόσον ίσχυρώς ένδεδηλωμένον ως παρά τή άνδρι αυτης. "Οσαΰτως και ο υΐός αυτών είτε κληρονομικώς είτε διότι έσυνείδισε να ακούη πάντοτε παρά των γονέων του τους ήχους προσδιοριζομένους δι' αναλγών χρωμάτων, δεικνύει τάσιν τινά και προδιάθεσιν προς τό παράδοξον τούτο φαινόμενον. Ίπάρχει όμως ή έξής διαφορά μεταξύ των συζύγων τούτων, ότι εις και ο αυτός ήχος παράγει διαφορον χρώμα εις έκάτερον αυτών. "Οσαΰτως δε ή άντίληψις του χρώματος παρά τή άνδρι παρουσιάζεται έξωθεν ή κερωματισμένης εικόνας εύρίσκεται πάντοτε εις απόστασιν ένός μέχρι δύο μέτρων από των όφθαλμών του, οιαδήποτε και άν ήναι ή θέσις αυτου έν σχέσει προς την πηγην του ήχου.

Ο καθηγητής Lauret άνευρε και παρά τινη δικηγόρω ήγη τινά του φαινομένου τούτου τής έμμέσου άκοής των χρωμάτων. Άλλ' εις τον δικηγόρον τούτον μόνη ή προφορά των φωνηέντων παράγει την αίσθησιν αναλόγων χρωμάτων. Ο φθόγγος α φαίνεται εις αυτόν έρυθρός, ο ε υποκίτρινος, ο ι μέλας, ο φθόγγος ο λευκός και ο υ κυανούς. Τά χρώματα όμως ταΰτα εις τον αξιωματικόν εκείνον φαίνονται κατά διάφορον τάξιν: εις εκείνον δηλαδή τό α φαίνεται μέλαν, τό ε θολόν κίτρινολευκόν, τό βραχύ ο γλαυκόν (ουρανόχρου), το ι λευκόν (άργυρόχρου), τό ο έρυθρόν και τό υ πρασιζόν γλαυκόν.

Ο Δρ. Lauret παρετήρησεν ότι μεδ' όλιας ταΰτας τάς διαφοράς ύφίσταται μεταξύ των ανθρώπων τούτων ή έξής συμφωνία, ότι οί βαθείς φθόγγοι (bassi) φαίνονται καστανόχροι, οί μεσαίοι κίτρινοι, οί δε ύψηλοί όξείς τόνοι μεταβαίνουσιν εκ του ώχρου κίτρινου εις τό λευκόν χρώμα. Παρατηρεί δε περαιτέρω ότι „αν ο νόμος οΰτος ήτο γενικός, θα ύπήρχεν αναλογία μεταξύ του ύψους των τόνων και τής ταχύτητος των παλμωτικών κινήσεων των αντιστοιχών χρωμάτων, αναλογία, ήτις θα εφανετο βλας διόλου λογική και θα ήπλοποιεί οΰσαιωδώς την έξήγησιν των τούτων φαινομένων.“

Όφείλομεν δυστυχώς να όμολογήσωμεν, ότι πᾶσαι αι μέχρι τουδε δημοσιευθείσαι παρατηρήσεις δέν συμφωνούσιν ύπερ του νόμου τούτου και ότι άφ' έτέρου ουδεμία ύφίσταται εισέτι έπαρκής θεωρία, δυναμένη να εξηγήση ήμϊν την παραγωγήν του παραδόμενου τούτου φαινομένου.

κ. Ν. Π. Α. εις Νικολαΐφ. Συμμορφώθημεν. — κκ. Π. Κ. και Σιντρα. εις Σμύρνην. Οί τόμοι άπεστάλησαν. — Mr. D. E. St. a Philippople. Pour votre remise nous vous remercions. — κκ. Β. και Α. εις Θεσσαλονίκην. Τά μέχρι τουδε εκδεδομένα τεύχη άπεστάλησαν προς την δοθείσαν ήμϊν νέα διεϋθύνσιν επίσης και τό βιβλίον προς ήμάς. — κ. Θ. Χ. εις Βόλον. Έληφθησαν και Σάς ευχαριστούμεν τό λεύκιμα λαμβάνετε κατ' αυτάς. — κ. Γ. Κ. εις Όδησσόν. Έληφθησαν και Σάς ευχαριστούμεν. — κ. Θ. Π. εις Παζάρ. Σάς ενεγράψαμεν, περι δε των τόμων έχετε σχετικώς πληροφορίας. — κ. Ε. Μ. εις Ραιδεστόν. Τά αιτηθέντα άπεστάλησαν ήμϊν άμέσως. — κκ. 'Αδ. Ζ. Μ. εις Μοναστήριον. Έκ τής τελευταίας Σας έσημειώσαμεν τά δέοντα, τό δε βιβλίον άπεστάλη. — κ. Η. Μ. εις Άμισόν. Έλάβομεν υπό σημειώσιν, τά δε τεύχη δια τον νέον συνδρομητήν Σας άπεστάλησαν ήδη. — κ. Ι. Ζ. εις Βατούμ. Τό έν λόγω Λεξικόν είναι μόνον δια τους γνωρίζοντας την γερμανικήν. Οί τόμοι άπεστάλησαν.

ΗΕΡΠΕΧΟΜΕΝΑ. Έθνικόν Θέατρον υπό Άρρασιλ. Γιαννοπούλου, Ήπειρώτου (συνέχεια). — Αί γυναίκες έν τοις δράμασι του Σαιξπήρου και έν τή ποιήματι του Δάντε υπό G. Chiarini (συνέχεια). — Όπασια υπό Ιωάννου Τουργένιεφ (συνέχεια). — Πινakoθήκη, ήτοι έρμηνεία των εικόνων. — Ποικίλα. (Γενναϊοφυία. — Τό καταλληλότεστον ποτόν κατάσβεσιν τής δίψης. — Αΰλική έθιμοταξία έν Ισπανία. — Πόλεμος περι όνου σκιάς. — Πολυτέλεια των αρχαίων ρωμαϊκών θεατρών. — Χρησιμότης του κοκοφοϊνικος. — Τό ών τής στρουθοκαμήλου.) — Έπιστήμη και Καλλιτεχνία. (Ανακαλύψις τάφου παρα τή Colonna. — Περί τής ενεργείας τής άστρατής. — Ποίησις κατά τάς θλιβεράς ήμέρας τής Γερμανίας. — Ο Έρνέστος Ρόσσερ. — Αφθονία θαλασσιών ζώων εις όλα τά στρώματα τής θαλάσσης. — Νέρων ή ή καταστροφή τής Ρώμης. — Έν άπλούστατον μέσον, όπως προσδιορίζομεν εκ των προτέρων την θερμοκρασίαν τής έπομένης ήμέρας. — Μετάδοσις τής φθίσεως δια των μυών. — Φοιτήτρια τής ιατρικής έν Λονδίνο.) — Βιβλιοθήκη. — Άκοή χρωμάτων. — Μικρά Άλληλογραφία.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ. Άλέξανδρος. Διάδοχος τής Σεβρίας (έν σελ. 231). — Εσρινή ήμέρα. Εικών υπό Ernestine Friedrichsen (έν ελ. 235). — Τό Μνημείον τής Νίκης έν Λειψία (έν σελ. 239). — Τό νέον θέατρον τής Αΰλης έν Βιέννη (έν σελ. 242).

Εκδότης Η. Α. ΖΙΤΟΥΡΗΣ.

Τίποσις Bär & Hermann, έν Λειψία. — Χόρτης εκ τής Neue Papiermanufaktur έν Στρασβούργω. — Μελάνη Frey & Sening, έν Λειψία.